

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Popovici Tudor Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în mun. Xxxxx,
str. Xxxxx, ap. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.09.2014 – 21.03.2018;
2. instanța de apel: 27.04.2018 – 26.02.2019;
3. instanța de recurs: 13.05.2019 – 01.10.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 21 martie 2018, Popovici Tudor a fost achitat de la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Popovici Tudor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

S-a încetat procesul penal de învinuire a lui Popovici Tudor în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Popovici Tudor este învinuit de faptul, că la 01.01.2013, aproximativ în jurul orei 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând intenționat împreună și de comun acord cu alte persoane

neidentificate, aflându-se în preajma barului amplasat pe bd. Dacia, 60/10, mun. Chișinău au intrat în conflict cu cet. Musteață Andrei, în urma, căruia i-au aplicat ultimului lovituri cu pumnii și cu picioarele în diferite părți ale corpului, provocându-i astfel cet. Musteață Andrei, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 269 din 02.04.2013, vătămări corporale grave, după care au părăsit locul comiterii infracțiunii.

Acțiunile acestuia au fost încadrate în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

Tot el, la 01 ianuarie 2013, aproximativ la ora 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, încâlcind cu intenție și grosolan ordinea publică, acționând cu un cinism și cu o obrăznicie deosebită, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, aflându-se în apropierea barului II „Delta Caraștefan”, amplasat pe bd. Dacia, 60/9, mun. Chișinău, fără nici un motiv întemeiat, i-au aplicat lui Musteață Andrei, multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, provocându-i vătămări corporale, după care au părăsit locul comiterii infracțiunii.

Astfel, acțiunile cet. Popovici Tudor au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită și care au fost săvârșite de mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Aurelia Guțu, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Popovici Tudor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, și în baza acestei Legi să i se aplice o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a indicat că, hotărârea instanței de fond este neîntemeiată, or, vinovăția inculpatului a fost dovedită prin următoarele probe prezente la materialele cauzei: declarațiile părții vătămate Musteață Andrei, declarațiile martorilor Șicanova Larisa, Vulpe Olga, Vornicescu Denis, Popa Igor, declarațiile inculpatului Popovici Tudor; prin conținutul raportului de expertiză medico - legală nr. 269/D din data de 02.04.2013, conform căruia la cet. Musteață Andrei au fost depistate vătămări corporale grave. Luînd în considerație localizarea și caracterul leziunilor corporale depistate, producerea acestora în rezultatul căderii corpului din poziție verticală se exclude; conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 01.01.2013, conform căruia a fost cercetată porțiunea de drum pe lângă

casa de locuit xxx de pe str. Xxxxx, mun. Xxxxx, conform căruia pe bordură s-au depistat pete de culoare de brun-roșietică, asemănătoare cu sânge.

În astfel de circumstanțe, în mod evident a fost demonstrat faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal de către cet Popovici Tudor.

Astfel, la emiterea sentinței instanța absolut a ignorant toate probele aduse de către acuzatorul de stat acumulate, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror, sentința casată parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Popovici Tudor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, analizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat următoarele:

Popovici Tudor la 01.01.2013, aproximativ în jurul orei 20:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând intenționat împreună și de comun acord cu alte persoane neidentificate, aflându-se în preajma barului amplasat pe bd. Dacia, 60/10, mun. Chișinău au intrat în conflict cu cet. Musteață Andrei, în urma căruia i-au aplicat ultimului lovituri cu pumnii și cu picioarele în diferite părți ale corpului provocându-i astfel cet. Musteață Andrei, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 269 din 02.04.2013, vătămări corporale grave, după care au părăsit locul comiterii infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale, Popovici Tudor a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

Fiind audiat în ședința instanța de apel, inculpatul a indicat că vina o recunoaște parțial, confirmă declarațiile oferite anterior, precizând că conflictul l-a inițiat partea vătămată, nu a observat cine a lovit-o pe partea vătămată, recunoaște că odată a lovit-o pe partea vătămată.

Instanța de apel, analizând și apreciind declarațiile inculpatului prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei,

concluziilor și utilității lor le apreciază ca fiind neveridice, or inculpatul a oferit astfel de depoziții în sensul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta incriminată lui, mai mult, caracterul neveridic al inculpatului a rezultat și din faptul că fiind audiat în ședința instanței de apel a indicat că recunoaște vina parțial și a precizat că a aplicat părții vătămate doar o lovitură, instantaneu menționând că este de acord cu sentința primei instanțe. Instanța de apel a reținut că, potrivit sentinței contestate s-a constatat/stabilit că inculpatul a aplicat mai multe lovituri părții vătămate, și deși aceste mențiuni se referă la episodul ce vizează infracțiunea prevăzută de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, totuși, combat declarațiile inculpatului, din care motiv depozițiile lui Popovici Tudor urmează a fi apreciate critic.

În continuare, instanța de apel a reținut, că deși inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(2) lit. d) Cod penal, vina acestuia a fost demonstrată prin probele analizate și apreciate infra și anume, declarațiile părții vătămate Musteață Andrei, care în cadrul ședinței de judecată a declarat că pe inculpatul Popovici Tudor îl cunoaște, dar nu sunt în nici o relație.

Instanța de apel, analizând și apreciind declarațiile părții vătămate oferite în instanța de judecată prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziilor și utilității lor le-a apreciat ca fiind parțial veridice în partea în care se atestă existența conflictului, însă le apreciază critic în partea în care partea vătămată a indicat că nu a văzut că Popovici Tudor l-a lovit, or aceste declarații nu poartă un caracter consecvent, fiind combătute prin probele ce vor fi analizate infra.

Astfel, instanța de apel a notat, că fiind audiată în cadrul urmăririi penale, partea vătămată a indicat că a aflat că una din persoanele care l-au bătut se numește Popovici Tudor, el fiind citat pentru efectuarea confruntării în momentul în care el l-a recunoscut și și-a adus aminte că anume persoana dată i-a aplicat lovituri cu picioarele anume în regiunea capului.

În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat, ca fiind veridice, declarațiile părții vătămate oferite în cadrul urmăririi penale, or aceste declarații coroborează cu probele ce vor fi analizate în continuare, din care s-a atestat că inculpatul a aplicat mai multe lovituri părții vătămate cu pumnii și picioarele în regiunea capului.

Instanța de apel, analizând și apreciind declarațiile martorilor Vornicescu Denis, Savițchii Petru, Coșciuc Angela, Vulpe Olga, Popa Igor, oferite în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziilor și utilității lor le-a apreciat ca fiind veridice, consecvente, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile părții vătămate, din care s-a atestat că anume, Popovici Tudor a aplicat părții vătămate Musteață Andrei lovituri cu pumnii și

cu picioarele cauzându-i vătămare corporală gravă, mai mult, aceste probe combat declarații inculpatului, relevant fiind și faptul că afirmațiile precum, că martorul Popa Igor în timpul efectuării acțiunilor de urmărire penală (audierea acestuia în calitate de martor și efectuarea confruntării cu cet. Popovici Tudor), se afla în stare de ebrietate nu sunt probate prin nimic, mai mult, potrivit conținutului procesului - verbal de confruntare dintre martorul Popa Igor și învinuitul Popovici Tudor din 25.06.2014, avocatul învinuitului, care a fost prezent la efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală nu a făcut nici o mențiune, precum, că la momentul efectuării confruntării martorul Popa Igor se află în stare de ebrietate. Nu s-a refuzat de la efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală, nu a sesizat Procuratura asupra încălcărilor drepturilor clientului său de către organul de urmărire penală.

În continuare, instanța de apel a reținut că, vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, este demonstrată și prin actele și documentele acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi, conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 269/D din data de 02.04.2013, conform căruia la cet. Musteață Andrei au fost depistate vătămare corporală gravă; conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 01.01.2013, conform căruia a fost cercetată porțiunea de drum de lângă casa de locuit 60/2 de pe str. Aeroportului, mun. Chișinău, conform căruia pe bordură s-au depistat pete de culoare de brun-roșietică, asemănătoare cu sânge; conținutul procesului-verbal de confruntare, efectuat dintre partea vătămată Musteață Andrei și învinuitul Popovici Tudor din 23.06.2014; conținutul procesului-verbal de confruntare dintre martorul Popa Igor și învinuitul Popovici Tudor din 25.06.2014.

În această ordine de idei, instanța de apel analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le apreciază ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile martorilor analizate și apreciate supra, din care a stabilit indubitabil că anume inculpatul Popovici Tudor a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, legiuitorul pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal a stabilit sancțiunea sub formă de închisoare pe un termen de la 10 la 12 ani.

Subsecvent, la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Popovici Tudor, instanța de apel a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal, pe care le-a aplicat corespunzător.

Astfel, ținând cont de circumstanțele descrise supra, instanța de apel a aplicat în privința inculpatului Popovici Tudor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(2) lit. d) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul inculpatului, Jelamschi E., care indicând temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocând în argumentare că:

- instanța de apel la judecarea cauzei a admis o eroare gravă de fapt, prin aceea că a pus la baza condamnării lui Popovici Tudor declarațiile părții vătămate Musteață Andrei (date în cadrul urmăririi penale) și a martorilor: Vornicescu Denis, Șicanova Larisa, Cosciuc Angela și Savițchi Petru, care nu au fost audiați în instanța de apel, astfel, dând o nouă interpretare declarațiilor martorilor care au fost audiați în instanța de fond și care au determinat prima instanță de a se îndoii de acuzația adusă lui Popovici Tudor și a motiva achitarea acestuia;

- instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului Popovici Tudor de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, imputate acestuia prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestora.

Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a părții vătămate, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului;

- procurorul a dat citire tuturor declarațiilor martorilor, cu consemnarea faptului dat în procesul-verbal, deoarece martorii respectivi nu au fost prezenți la nici o ședință de judecată, dintre cele desfășurate de instanța de apel.

Mai mult ca atât, conform actelor procesuale preparatorii întocmite de instanța de apel, apărarea constată că, în general, printre acestea lipsește confirmarea citării părții vătămate și a martorilor nominalizați, inclusiv întreprinderea măsurilor privind aducerea silită a acestora în fața instanței de apel;

- instanța de apel a pus la baza deciziei de condamnare a lui Popovici Tudor, declarațiile lui Popa Igor, care de fiecare dată când a fost audiat, inclusiv în cadrul ședinței de apel, era în stare de ebrietate alcoolică și a dat declarații divergente, confuze, inclusiv a indicat că „nu este sigur cum a fost lovită partea vătămată”;

- instanța de apel la adoptarea deciziei de condamnare a lui Popovici Tudor în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal nu a elucidat și nu a stabilit legătura de cauzalitate dintre acțiunea lui Popovici Tudor (care a declarat că i-a aplicat o singură lovitură cu

picioarul lui Musteață Andrei în piept, când ultimul deja era jos la pământ), de asemenea martorul Popa Igor a declarat că „Tudor Popovici a lovit partea vătămată cu picioarul în piept”, cu leziunile corporale cauzate părții vătămate Musteață Andrei.

Or, acțiunile violente ale lui Popovici Tudor posibil au cauzat traumă toracică închisă manifestată prin contuzia pulmonilor, însă asemenea leziuni conform, Regulamentului Ministerului Sănătății nr. 99 din 27.06.2003, Monitorul Oficial al RM nr. 170-172,2003, nu se califică ca leziuni corporale grave;

- pentru stabilirea exactă a acestui fapt instanța de judecată urma să dispună efectuarea unei expertize medico-legale, care să stabilească care leziune corporală este gravă și cum se califică leziunea corporală traumă toracică închisă manifestată prin contuzia pulmonilor.

Or, instanța de apel nu a stabilit în rezultatul căror acțiuni au fost cauzate părții vătămate Musteață Andrei următoarele vătămări corporale: traumă cranio-cerebrală închisă, fractură liniară parieto-temporal dreapta, contuzie cerebrală gravă, hematom episubdural fronto-parieto-temporal dreapta, hemoragii subarahnoidene preponderent dreapta, care și se califică ca grave potrivit Regulamentului Ministerului Sănătății nr. 99 din 27.06.2003, Monitorul Oficial al RM nr. 170-172,2003.

Respectiv, în speță se constată lipsa legăturii de cauzalitate dintre lovitura aplicată cu picioarul în piept părții vătămate Musteață Andrei de către Popovici Tudor și leziunile corporale grave, respectiv fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal și anume lipsește latura obiectivă a infracțiunii.

6. La recursul ordinar declarat de către partea apărării, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, motivând prin faptul că instanța de apel a constatat just circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și corect a încadrat acțiunile inculpatului.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din sumarul recursului declarat, se reține că avocatul inculpatului semnaleză cazul de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură

penală și anume că: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii, imputate inculpatului; 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit reține, că recurentul invocă critici asupra faptului, că instanța de apel nu a verificat cumulul de probe, ce au stat la baza condamnării inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane, apreciindu-le superficial și fără a ține cont de prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.*

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate la dosar.

La judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpaților prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Totodată, procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, prezintă unele particularități aparte.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile și Libertățile Fundamentale ale Omului, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate de Curtea Europeană în jurisprudența sa, și prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Bazat pe cele ce preced, Colegiul evidențiază că, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului Popovici Tudor de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, imputate acestuia prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestora.

Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a părții vătămate, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

De altfel, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, având în vedere că, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor care prezintă relevanță, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanelor deferite justiției.

Respectiv, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpați.

Astfel, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale și a constatat vinovăția inculpatului Popovici Tudor bazându-se preponderent pe probele

cercetate de prima instanță, cărora li s-a dat citire și care inițial au fost puse la baza achitării acestuia.

Instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente în acest sens și nu a audiat nemijlocit martorii acuzării a căror declarații, în opinia instanței, au influențat în mod direct soluționarea acestei cauze, prin aceasta încălcând dispoziția art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Potrivit celor consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a purces la examinarea probelor și înscrisurilor, printre care se regăsesc declarațiile părții vătămate Mustăță Andrei și a martorilor: Vornicescu Denis, Șicanova Larisa, Coșciuc Angela și Savițchi Petru.

În acest punct de analiză, urmează de notat că procurorul a dat citire tuturor declarațiilor nominalizate supra, cu consemnarea faptului dat în procesul-verbal, deoarece martorii respectivi nu au fost prezenți la nici o ședință de judecată, dintre cele desfășurate de instanța de apel.

Mai mult ca atât, conform actelor procesuale preparatorii întocmite de instanța de apel, Colegiul constată că, în general, printre acestea lipsește confirmarea citării părții vătămate și a martorilor nominalizați, inclusiv întreprinderea măsurilor privind aducerea silită a acestora în fața instanței de apel.

Tot aici, se remarcă faptul că, declarațiile martorilor menționați, au fost puse de către prima instanță la baza sentinței de achitare. Adică, având la bază aceleași probe, instanța de apel, din contra, a statuat că acestea confirmă vinovăția inculpatului, și anume:

- partea vătămată Mustăță Andrei, care fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, a declarat că: *„Popovici Tudor nu l-a lovit nici cu pumnul nici cu piciorul. Să dea declarații precum că a fost lovit de către Popovici Tudor i-a spus chiar poliția în cadrul urmăririi penale. A făcut astfel de declarații deoarece a fost influențat de către poliție și el fiind înfuriat de cele întâmplate cu el și dorea numaidecât să fie găsită persoana care l-a bătut. Dar la momentul judecării cauzei și-a revenit și nu este influențat de nimeni, astfel nu vrea să fie trasă la răspundere o persoană nevinovată.”;*

- martorul Vornicescu Denis, care fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, a declarat că: *„nu a văzut ca Popovici Tudor să-i aplice careva lovituri părții vătămate.”;*

- martorul Șicanova Larisa, care fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, a declarat că: *„nu a fost la locul infracțiunii și doar a acordat ajutor victimei care zăcea la pământ.”;*

- martorul Coșciuc Angela, care fiind audiat în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, a declarat că: *„La 01.01.2013 de la ora 09:00 până la ora 22:00 s-a aflat în*

serviciu în barul „Vigla”. În acest timp careva certuri sau bătăi în incinta localului nu au fost, l fel ea nu a observat nici în stradă. Despre faptul că a fost bătută o persoană ei necunoscută la fel de alte persoane necunoscute a aflat de la colaboratorii de poliție”;

Față de cele expuse, Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel și-a întemeiat, *inter alia*, hotărârea pe declarațiile părții vătămate Mustăță Andrei (date în cadrul urmăririi penale) și a martorilor: Vornicescu Denis, Șicanova Larisa, Coșciuc Angela și Savițchi Petru, fără a-i fi citat și ascultat nemijlocit în cadrul ședinței de judecată.

În acest sens, Colegiul subliniază că, din moment ce o declarație avansată de un martor, este susceptibilă să fondeze, substanțial, concluzia despre vinovăția unei persoane despre comiterea unei infracțiuni, aceasta constituie o mărturie în sprijinul acuzării, ceea ce denotă că garanțiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din Convenție îi sunt aplicabile. Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, inculpatul a fost declarat vinovat pe baza acelorași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acuzației incriminată acestuia prin rechizitoriu, iar aceleași declarații au fost puse la baza achitării lui Popovici Tudor.

Subsidiar, indicăm că contrar prevederilor art. 389 alin. (1) CPP, care stipulează că, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, instanța de apel a pus la baza deciziei de condamnare declarațiile date de către partea vătămată Mustăță Andrei în cadrul urmăririi penale, și pe care nu le-a susținut în cadrul ședinței de judecată.

În același context, indicăm că instanța de apel a pus la baza deciziei de condamnare a lui Popovici Tudor, declarațiile lui Popa Igor, care de fiecare dată când a fost audiat, inclusiv în cadrul ședinței de apel, a dat declarații divergente, confuze, și anume: - la urmărirea penală mai întâi a declarat că „...am observat că trei persoane dintre care unul dintre aceștia pe nume Popovici Tudor, l-au luat la bătaie pe unul dintre aceștia, lovindu-l cu picioarele pe mai multe părți ale corpului...” (f.d. 61, vol. I), apoi că „...Tudor Popovici la lovit pe bărbatul care nu vroia să meargă acasă cu piciorul în piept, după care cel care a primit lovitura a căzut jos pe spate...” (f.d. 69-70, vol. I), iar cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a declarat că „la o așa distanță nu am văzut toate acțiunile la toți, am văzut cum Popovici a lovit în picior deoarece acolo ardea lumina, inclusiv a indicat că „nu este sigur cum a fot lovită partea vătămată și nu mai ține minte cine lovea mai tare” (f.d. 184, vol. II).

Din aceste considerente, se poate concluziona că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la

baza hotărârii adoptate acele probe, care urmează a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dând astfel posibilitatea inculpatului Popovici Tudor de a se apăra efectiv împotriva acuzațiilor aduse în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal lărgit consideră că, statuarea asupra vinovăției inculpatului Popovici Tudor, fără o audiere repetată a părții vătămate și a martorilor, declarațiile cărora constituie o mărturie susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial acuzarea, după ce acesta a fost achitat de prima instanță, a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție.

Rezumând cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele forte care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

Cu titlul de principiu, se relevă că, una din condițiile guvernante ale adoptării hotărârii judecătorești legale este respectarea garanțiilor procesului echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de către instanța de apel.

Deasemenea, Colegiul menționează că, instanța de apel la adoptarea deciziei de condamnare a lui Popovici Tudor în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal nu a elucidat și nu a stabilit legătura de cauzalitate dintre acțiunea lui Popovici Tudor (*care a declarat că i-a aplicat o singură lovitură cu piciorul lui Musteață Andrei în piept, când ultimul deja era jos la pământ, iar martorul Popa Igor a declarat că „Tudor Popovici a lovit partea vătămată cu piciorul în piept”*) cu leziunile corporale cauzate părții vătămate Musteață Andrei: traumă cranio-cerebrală închisă, fractură liniară parieto-temporal dreapta, contuzie cerebrală gravă, hematom episubdural fronto-parieto-temporal dreapta, hemoragii subarahnoidene preponderent dreapta, traumă toracică închisă manifestată prin contuzia pulmonilor, echimoze periorbitale care prezintă pericol pentru viață și care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 269 din 02.04.2013, se califică ca vătămare corporală gravă.

În viziunea Colegiului penal, erorile procesuale admise de către instanța de apel, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să audieze partea vătămată și martorii

menționați, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Jelamschi Eugenia în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Popovici Tudor Xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Se dispune eliberarea lui **Popovici Tudor Xxxxx**, din penitenciar în caz dacă nu se deține în baza unei alte hotărâri de condamnare sau măsuri de reprimare.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **01 noiembrie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria